

A trăi între conservatori și reformiști

Mult-simpaticul critic teatral Doru Mareș a devenit, de la o vreme, și mult-previzibil. Aceasta, din cauza consecvenței, persistenței și perseverenței sale în a servi, cu tristă și sclavică neîmpotrivire, doctrina maniheistă. El împarte arta în “de stânga” și “de dreapta”, “înainte” și “după”, “greșită politic” și (probabil) “corectă politic”. De curând, a mai găsit o împărțire: “critica de teatru conservatoare” și “critica de teatru reformistă”, într-un pretențios intitulat “Jurnal al criticului de teatru”, împrăștiat pe două pagini din revista “art Panorama”. Dacă măcar s-ar strădui să explice de ce unii sunt una și alții sunt alta, de ce Florica Ichim, Alice Georgescu și Victor Parhon, bunăoară, ar fi conservatori, iar ceilalți, dintre care Marian Popescu și Dumitru Chinlă, ar fi reformiști, ce înscamnă în *critica de teatru* să fii conservator și ce înscamnă să fii reformist, cum se manifestă aceste tendințe, mentalități sau ideologii, am putea pătrunde și noi în subteranele gândirii mareșiene. Așa, trebuie să ne mulțumim cu afirmațiile apodictice dar naive ale agresiv-înduioșătorului critic.

Dar nu numai criticii își împart, conform filmului alb-negru ce rulează în mintea lui D.M., calificativele de “conservator” și “reformist”, ci și publicațiile: “Cu-

rentul” e “centrist”, în schimb “Cronica română” și “România liberă” sunt “două posesii (???) ale liniei conservatoare” (“Curentul” e, pesemne, centrist pentru că deși în paginile lui scrie din când în când și Doru Mareș, mai scriu și niște critici conservatori care, vai, diluează reformismul primului). În aceeași ordine de idei, D.M. deplânge “inexistența unei publicații vii, reformiste”, fiindcă “Scena” este “tribună conservatoare”, “Semnal teatral” este “dedicat teoriei pure”, “Rampa”, săraca, “nu are forța de a scăpa dintr-o situație de libertate controlată” (??), în timp ce “Teatrul azi” “e ținut, probabil, într-o rezervă calculată, dispărând din primăvară de pe piață” (și reapărând în toamnă, ceea ce i-a scăpat “Jurnalului de critic” sau, mai precis, criticului de jurnal).

În legătură cu “Scena”, ar fi de văzut în ce măsură revista e o “tribună conservatoare” publicând critici tineri, prin definiție non-conservatori (unii, studenți la Teatrologie, dispun de o rubrică specială: “Generația 2000”). Și “Teatrul azi” este în mare măsură scris de critici tineri, majoritatea încă studenți la Teatrologie. Ei nu fac parte dintre “criticii de vârstă a treia, de stânga ori de dreapta”, care “au fost și sunt pur și simplu apărătorii unei linii conserva-

toare”. Dimpotrivă. Cât despre “Semnal teatral”, acesta, deși D.M. nu îl consideră o “publicație vie, reformistă”, este, paradoxal, condus de însuși Marian Popescu, “liderul criticii de teatru reformiste”. Iată cum se strecoară “teoria pură” și conservatorismul în chiar citadela reformismului!

În sfârșit, dacă prin “conservatori” D.M. îi are în vedere pe criticii care acordă prioritate *valorii* și nu coloraturii politice, iar prin “reformiști” îi are în vedere pe aceia (!) care fac alergie la **Fuga** de Bulgakov, la Beligan, la toată cultura creată înainte de 1989 sau la un autor englez, chipurile, “de stânga”, ei bine, mă situez și eu, decis, de partea conservatorilor. Cu atât mai mult cu cât nu pricep nici în ruptul capului ce ar putea să însemne “reformism” în critica de teatru. Să fie vorba de dogmatismul bolșevic anticomunist promovată, de pe o poziție unică, singulară, de însuși Doru Mareș? (Evident, în urma observării critice a acestei poziții “Scena” și-a atras din partea lui D.M. calificativul de “tribună conservatoare”.) Îi oferim cu generozitate tribuna conservatoare criticului Doru Mareș pentru a-și elucida în sfârșit noile concepte.

Dumitru Solomon